

خبر

پزشکیان: دولت وفاق ملی عنوانی صحیح و هدفمند برای دولت چهاردهم است

رئیس‌جمهور با اشاره به تدابیر اندیشیده‌شده برای بهره‌گیری از ظرفیت افراد توانمند همه گروه‌ها در دولت به‌عنوان یک راهبرد، گفت: نه‌فقط دربارہ وزرا بلکه در به‌کارگیری همه مدیران دولتی نیز باید امکانی فراهم شود تا هر فردی که توانمندی بهبود وضعیت و رفع مشکلات را دارد، مورد استفاده قرار گیرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، مسعود پزشکیان در جلسه صبح دیروز هیئت دولت، عملکرد کاروان ورزشی کشورمان در المپیک پاریس را شایسته تقدیر و مایه امید، شادی و افتخار مردم ایران دانست و بر تلاش مسئولان ورزشی کشور برای آماده‌سازی حضور ورزشکاران رشته‌های مختلف با بهترین آمادگی در دوره بعدی رقابت‌های المپیک تأکید کرد. رئیس‌جمهور «دولت وفاق ملی» را عنوانی صحیح و هدفمند برای دولت چهاردهم دانست و با اشاره به تدابیر اندیشیده‌شده برای بهره‌گیری از ظرفیت افراد توانمند همه گروه‌ها در دولت به‌عنوان یک راهبرد، تصریح کرد: نه‌فقط دربارہ وزرا بلکه در به‌کارگیری همه مدیران دولتی نیز باید امکانی فراهم شود تا هر فردی که توانمندی بهبود وضعیت و رفع مشکلات را دارد، مورد استفاده قرار گیرد. در ابتدای جلسه روز گذشته، معاون اول رئیس‌جمهور در سخنانی ضمن خوشامدگویی به اوحدی، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران و نیز تقوی‌نژاد، دبیر هیئت دولت، از قاضی‌زاده‌هاشمی و بهادری جهرمی مسئولان سابق این دو نهاد نیز به دلیل خدمات ارزشمند آنان قدردانی کرد.

حمایت مصطفی پورمحمدی از پزشکیان؛ قرار ما حفظ امید مردم است

دبیرکل جامعه روحانیت مبارز، با انتشار یادداشتی به انتقادات صورت‌گرفته درخصوص کابینه پیشنهادی پزشکیان واکنش نشان داد. مصطفی پورمحمدی، دبیرکل جامعه روحانیت مبارز، با انتشار یادداشتی در شبکه اجتماعی ایکس، نوشت: قرار ما حفظ امید مردم است. از رئیس‌جمهور حمایت کنیم.

حمایت چهره اصولگرا از مسعود پزشکیان کابینه خوبی معرفی کرد

عباس سلیمی‌نمین، چهره اصولگرا و استاد دانشگاه گفت: همه باید به آقای پزشکیان کمک کنیم. بنا نیست که اگر زیاده‌خواهی کسی تأمین نشد، دست از حمایت دولت بردارد. بنابراین، همه دلسوزان کشور باید به آقای پزشکیان کمک کنند تا ایشان بتواند موفق‌تر جلوه‌گر شود. من فکر می‌کنم یک یا دو نفر با آرای نمایندگان مشکل پیدا کنند، اما در مجموع جناب آقای پزشکیان کابینه خوبی را معرفی کرده است؛ چون ایشان اگر دنبال این باشند تا افرادی را به کار بگیرند که دنبال مسائل حزبی و گروهی نباشند و تمرکزشان به حل مشکلات جامعه باشد، طبیعتاً دولتی موفق خواهند داشت.

داوود حشمتی، فهرست کابینه که منتشر شد، محمدجواد ظریف متنی نوشت و از دولت خداحافظی کرد. او در پست اجرائی قرار نگرفته بود. همه به‌خوبی می‌دانستند که «معاونت راهبردی» و اجرای وظایف در حوزه «بررسی‌های استراتژیک» یک پست اجرائی نیست. با این حال ظریف ترجیح داد از دولت خداحافظی کند، نه به خاطر قانون مشاغل خاص و داشتن تابعیت قهری کشوری دیگر از سوی فرزندانش، نه به خاطر قهر و درگیری شخصی، بلکه شاید احساس کرده بود که مفید نیست. اما مسئله تنها ظریف نبود. حالا تقریباً اکثر کسانی که ستادهای او را اداره می‌کردند، در کنار پزشکیان نیستند. آذری جهرمی، محمدجواد ظریف، معصومه زرآبادی و البته مهندس عبدالعلی‌زاده به‌عنوان رئیس ستاد انتخاباتی او. این افراد البته نشانه‌های بیرونی ستادهای مسعود پزشکیان بودند که همکاران زیادی در کنار آنها فعالیت می‌کردند. حالا سؤال این است: «آیا پزشکیان به صورت عامدانه به سمت جدانشدن از بدنه ستادها و بدنه رای خود حرکت می‌کند یا اینکه این اتفاق غیرعامدانه در حال وقوع است؟». در چنین شرایطی مسعود پزشکیان باید درک کند در صورت حذف حلقه‌های واسط یا بدنه رای و توده‌های مردم، او دیگر قادر نیست به صورت یک «دولت باظرفیت» عمل کند؛ دولتی که بتواند «خوب تصمیم بگیرد»، «تصمیمات خوب بگیرد» و در نهایت «مردم را برای این تصمیمات همراه کند».

ستادهایی که وجود نداشت

اگرچه ستادهای انتخاباتی مسعود پزشکیان از جریان اصولگرایی خالی بود و کسانی برای او کار می‌کردند که صبغه و سابقه اصلاح‌طلبی داشتند. اما پزشکیان در مناظره‌های انتخاباتی تصمیم گرفته بود زیر بار این مسئولیت نرود. او در تمام مناظره‌ها تأکید می‌کرد که در ستادهای او اتفاقاً «اصولگرایان» و «اعضای ستاد آقای رئیسی» حضور دارند. با این حال دیدیم که در حد فاصل دور اول و دور دوم انتخابات ۱۰ درصد به مشارکت انتخابات اضافه شد. ۱۰ درصدی که معادل شش میلیون رأیی بود که در دور دوم به سید رأی پزشکیان اضافه شد. این ۱۰ درصد از میان همان ۶۰ درصدی بودند که در دور اول حاضر نشدند در انتخابات شرکت کنند. به‌طور طبیعی هیچ‌کدام از این افراد با تلاش‌های جریان اصولگرایی به پزشکیان رأی نداده بودند. اگر به انتخابات بازگردیم، طبیعتاً باید بخشی از آرای به‌دست‌آمده در دور اول انتخابات را به حساب شخص مسعود پزشکیان واریز کرد، نه ستادهای انتخاباتی او. با این

نگاهی دیگر به حواشی کابینه و اتفاقاتی که در سایه انتخاب وزرا رخ داد

دشواری‌های وفاق

حسن مسعودی، رئیس‌جمهور

عبدالعلی‌زاده می‌گوید: «بیشترشان را نمی‌شناسم».

جواد ظریف در یادداشتی نوشته بود: «از اینکه نتوانستم نظر کارشناسی را به نتیجه برسانم، شرمندهام». عباس عیدی که در کمپین انتخاباتی او بسیار فعال بود و حتی سابقه حرفه‌ای خود را در این امر گذاشته بود، می‌گوید:

«فهرست را پس بگیرد و ۱۹ وزیر خودتان را معرفی کنید». شهیندخت مولاوردی از جبهه اصلاحات گفته است:

«آقایان اگر رودربایستی نداشتند، برای معاونت زنان هم یک آقا انتخاب می‌شد». امروز به جای جواد ظریف، آذری جهرمی و زرآبادی سخنگوی ستاد و عبدالعلی‌زاده رئیس ستاد، کسانی در کنار پزشکیان قرار گرفتند که در ایام انتخابات حضور جدی در کنار پزشکیان نداشتند. معنای این تغییر چهره‌های نزدیک به رئیس‌جمهور، حذف واسطه ارتباطی میان پزشکیان و بدنه مردمی است که باید از او و تصمیمات دولتش حمایت کنند. در نبود احزاب و نهادهای مدنی که نقش حلقه‌های واسط میان اتاق‌های سیاست و قدرت از یک سو و مردم در طرف دیگر را ایفا می‌کنند، فعالان ستادی هر کاندیدا هستند که بیشترین نقش را در این زمینه ایفا می‌کنند. در واقع فعالان ستادهای اصلی او در تهران و شهرستان‌ها کسانی هستند که مردم عادی با اعتنا به دعوت آنها وارد انتخابات شدند؛ بنابراین با حذف این حلقه‌های واسط، مسعود پزشکیان باید نگران این باشد که در شرایط دولت «بی‌ظرفیت» قرار خواهد گرفت.

حال چه کسی می‌تواند مدعی باشد که افراد شاخصی مانند ظریف و آذری جهرمی و ستادهای انتخاباتی او در جذب رأی او بی‌تأثیر بودند؟

وفاق ملی

حتی قبل از معرفی کابینه، مسعود پزشکیان از وفاق ملی حرف می‌زد. اما وفاق ملی که رئیس‌جمهور مرتب بر آن تأکید می‌کند، باید به‌گونه‌ای باشد که کسانی که به او رأی داده‌اند (و علاوه بر آن کسانی که به هیچ‌کدام از نامزدها رأی نداده‌اند) احساس کنند در پیروزی یا شکست دولت سهمیم هستند.

اما آنچه از رفتار دولت به دست می‌آید، این است که تمام تلاش برای راضی‌کردن کسانی است که رای حداقلی دارند اما از قدرت زیادتری برخوردارند. آیا از این وضعیت بوی وفاق استشمام خواهد شد؟

دلخوری یا …

این درست است که ظریف بعد از تماس تلفنی مسعود پزشکیان گفته است که او «همان پزشکیانی بود که با افتخار برای ایران به او رأی دادیم و همان عزیز صادق، مردمی و شجاعی که هرجا که باشیم، از او و دولتش پشتیبانی خواهیم کرد» اما اظهارنظر اعضای اصلی ستادهای پزشکیان را درباره کابینه و شرایط امروز مرور کنید. مثلاً علی

دولت باظرفیت

درباره «ظرفیت» و «توانمندی دولت» بسیاری از اندیشمندان توسعه و همچنین اندیشمندان سیاست‌گذاری عمومی گفته و نوشته‌اند؛ از کی‌ای پترز (۱۹۹۶) تا فوکویاما (۲۰۰۴). به‌طور خلاصه، یک دولت «باظرفیت» را می‌توان دولتی عنوان کرد که بتواند «خوب تصمیم بگیرد»، «تصمیمات خوب بگیرد» و «برای تصمیماتش اجماع‌سازی» انجام دهد. «ایمان مارش» در مقاله‌ای با عنوان «دموکراتیزاسیون و ظرفیت دولتی در شرق و جنوب شرق آسیا» که در سال ۲۰۰۶ در مجله دموکراسی تایوان منتشر شد، این ظرفیت را شامل سه بخش ۱- ظرفیت سیاست‌گذاری (گرفتن تصمیمات خوب)، ۲- ظرفیت سیاسی (خوب تصمیم‌گرفتن به معنای به‌موقع و درست تصمیم‌گرفتن) و ۳- ظرفیت سازمانی (ایجاد اجماع در میان نخبگان و جامعه برای تصمیمات خود) عنوان می‌کند.

براساس این، یک دولت باظرفیت باید این شاخص‌ها را داشته باشد: ۱- دارای نفوذ در جامعه باشد، ۲- قدرت تنظیم روابط اجتماعی را داشته باشد، ۳- بتواند از جامعه تحصیل منابع کند، ۴- منابع را به‌طور مؤثر و درست تخصیص دهد، ۵- پاسخ‌گو باشد، ۶- توان اجماع‌سازی داشته باشد و ۷- بتواند اعمال زور و مجازات کند. حالا سؤال این است که با این شاخص‌ها دولت پزشکیان در کدام نقطه ایستاده است؟

توافق‌سازی

واقعیت این است که پزشکیان از اعضای دولت روحانی دوری کرد و آنها را در کابینه خود جای نداد، اما از میان همان‌ها هم تنها به عبدالناصر همتی اکتفا کرد که اتفاقاً در سال ۱۴۰۰ به دلیل اینکه به دولت روحانی منسوب بود، مورد حمله جریان رقیب قرار می‌گرفت. با این حال چرا از بین همه این افراد، او تنها کسی است که شناس حضور در کلیدی‌ترین پست کابینه پزشکیان را دارد؟ یا عبارت روشن‌تر اگر دلیل کنارگذاشتن اعضای برجسته دولت قبل، اتصال آنها به دولت روحانی بود، طبیعتاً همتی هم باید مشمول همین قاعده می‌شد.

بنابراین به نظر می‌رسد مسعود پزشکیان با آگاهی در حال حرکت به سمت یک فاصله‌گذاری مشخص با اعضای ستادهایش باشد. فاصله‌گذاری‌ای که احتمالاً با هدف «توافق‌سازی» و قرارگرفتن در میانه سیاست در حال اجراست. آیا پزشکیان در اجرای پروژه خود موفق خواهد شد؟ برای یافتن پاسخ این پرسش شاید لازم باشد تا به میانه رسیدن عمر دولت صبر کرد.

ریمونندویل

RAYMOND WEIL
GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran